

Inserati se sprejemajo in veljajo
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo
(administracija) in ekspedicija na
Dunajski cesti št. 15 v Medija-
tovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Medijatovi hiši
števil 15.

Izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

Pogled na Hrvaško.

Iz Zagreba nas iznenadi novica, da je ban Mažuranič na pritisk ogerskega ministerstva odstopil, in da je svoj odstop že izročil ministru Tiszi. Ta novica bo morda v zvezi z nekim člankom v „Pester Lloyd“, kjer se madjarsko-ogerski organ silno hujuje nad hrvaško narodno stranko, ter izraža svoje nezaupanje do nje, ker mu je preveč — narodno-slovanska.

Zdaj nastane veliko vprašanje: ali se Hrvaški približuje nova madjaronska doba? Mi bi skoraj ne mogli verjeti, da bi Madjari toliko predrzni bili, v tistem času, ko se cisalajtanski Slovani kviško dvigajo, Slovane še le bolj pritiskati in posebno Hrvatje dražiti, ki že tako z nevoljo nosijo madjarski jarem.

Mi s Hrvatji smo tako bližnji sosedje, enega rodu, ene vere, enega mišljenja, — in vendar se tako malo pečamo s hrvaškimi zadevami! Nasprotno pa se tudi Hrvatje ze nas malo brigajo.

Vzrok naše slabosti je naša razcepljenost; ne samo, da smo mi Slovenci na šest dežel razkosani, ločeni smo vsled nesrečnega dualizma tudi od Hrvatov tako strogo, kakor bi živeli pod čisto tujo državo; in vendar imamo toliko stoletij eno in isto vladarsko hišo!

Ne samo mi, ampak tudi Hrvatje bodo zdaj obžalovali, da so od nas ločeni, kajti zdaj ko nekoliko svobodnejše dihamo, bi tudi mi radi dali Hrvatom nekoliko moralčne zaslombe, da bi se jim ne bilo treba toliko bati Madjarov in toliko klanjati se debrečinskemu levu.

Kaj jim zamoremo zdaj koristiti? Da so Slovenci in Hrvatje združeni, da se jim priklene po pravu in naravni legi Dalmacija in vojna Krajina, potem bi se nikdo ne smel predrzniti, Bosno in Hercegovino ponemčiti in pomadjariti, kakor se žalibog zdaj že poskuša; ti dve deželi bi pripadli natorno k združeni Iliriji, obsegajoči vsa ozemlja hrvaškega in slovenskega naroda.

Toda to so stvari, ki so še daleč od nas; veliko bliže pa nam preti hrvaško-madjarski prepir, ki se vtegne vneti po odstopu sedanjega bana Mažuraniča, ako bo ogerska vlada poskušala, narodni stranki krmilo iz rok izviti in Hrvaški za bana posiliti kakega napol-madjarona, kakor sta Bedekovič ali pa Pejačević.

Pejačević je že imenovan za bana. Hrvaški narod je zdrav in čil, dobrodušen in plemenit, požrtvovalen in junašk; zato nad njegovo bodočnostjo ni dvomiti ali obupati. Vendar je politična izurjenost še premalo prodrila v maso naroda. Vladajoča narodna stranka je le bolj glasilo narodne inteligencije, — in zato so poskušaji silovitega madjaronskega vladanja še vedno mogoči, narodna inteligencija se na stran potisne kakor je to učinil Rauch ali pa Vakanovič, prosti narod pa molči in trpi naprej, kakor je navajen. Vendar je poleg Hrvatov še mnogo

drugih Slovanov na svetu, kakor pravi pesem „Slovan povsod brate ima“, in ti ostali Slovani ne bodo pustili, da bi Madjari s Hrvatji delali, kakor svinja z mehcom. Stranka Starčevićancev, ki neče poznati nobenega Slovana, ampak povdarja le hrvatstvo, se bode morda še prepričala, da slovanska ideja ni prazna sanjarija. Kakor so na balkansko bojišče hiteli mladenči iz vseh slovanskih pokrajin, tako naj bodo tudi Hrvatje prepričani, da bomo vsi Slovani z našimi simpatijami spremljevali duševni rat Hrvatov za svobodo in samostojnost nasproti madjarski obolosti. Posebno pa mi Slovenci, kot najbližji sosedje in bratje Hrvatov ne bomo nehali, izkazovati jim vedno naše sočutje in ponujati jim v sili našo dejansko pomoč.

Okrožnica sv. očeta.

(Dalje.)

Ko je Kristus zakon tako ponovil in tako odlično posvetil, izročil je vso oblast nad njim o cerkvi. Ona je tudi vedno in povsod vladala zakon kristjanov, tako da je bilo vsem očitno: da je ta oblast le njena, in da je ni dobila od ljudi, ampak iz nebes. Znano je, koliko si je cerkev prizadevala, da ohrani zakonu svetost in popolnost. Znano je, kako je cerkveni zbor v Jeruzalemu karal razujzdano ljubezen, kako je sv. Pavel nekega meščana v Korintu zavoljo krvne nečasti obsodil, kako je cerkev vedno pogumno odbijala napade na krščanske zakon, tako napade gnostikarjev, manihejcev, montanistov v prvih časih kristjanstva; potem napade mormonov, simonistov, falansterijancev, in komunistov v naših dneh. Naredila se je edinostna zakonska postava za vse brez razločka; razloček med svobodnimi in sužnji se je odpravil; pravice moža in žene so se uravnale, kajti sv. Jeronim pravi: „Kar je ženi prepovedano, to pri nas tudi možu ni dovoljeno, poslušna sta si pod enakimi pogoji.“ Iz enake ljubezni in enakih dolžnosti so rastle enake pravice. Čast žene se je izrekla in branila; možu se je prepovedalo, ženo umoriti; zavoljo zakonoloma, ali pa iz nečiste strasti nezvestemu postati. Tudi to je velika pridobitev, da so se omejile pravice očeta do otrok, in da jim ne sme braniti, da v zakon stopijo; da so se prepovedali zakoni med žlahtniki, ker s tem se je povikšala čeznaravna ljubezen; branili so se zakoni tudi zoper zmoto, silo in zvijačo; zakonski zvezi se je dala sramožljivost, osebi varnost, zakonu dostojnost, veri nedotakljivost. Cerkev je obdala te Božje naredbe s tako močjo, in s tako previdnimi postavami, da mora vsak nepristranski razvidati, da je cerkev tudi v tem najboljša hraniteljica človeškega rodu; da je njena modrost vedno premagala dirjajoči čas, krivico ljudi in neštevilne premembe držav.

Po prizadevanji hudega duha pa nikoli ne

manjka ljudi, ki zametujejo vse dobrote odrešenja, in tako tudi zaničujejo prenovitev zakona. V prejšnjih časih so napadali zakon v posameznih točkah; dandanašnji čas pa hočejo kar ves zakon vničiti, čeravno je tako popoln postal v vseh zadevah. Vzrok tej prikazni leži v tem, ker so ljudje zmoteni po krivih filozofih in ker je tak duh med njimi, da jim nobena reč ni tako zoperna, kakor vdanost in pokorščina. Z vso silo delajo na to, da bi posamni, in rodovine in ves človeški rod zaničevali Božjo nadvlado. Ker je pa začetek rodovine v zakonu, zato ti ljudje ne trpé, da bi bil zakon cerkvi podvržen, prizadevajo si nasprotno, vzeti zakonu vsako svetost in potisniti ga med posvetne reči, o katerih ukazuje država. Zato hočejo vso oblast čez zakone knezom izročiti, cerkvi pa jo popolnoma vzeti; pravijo, če je cerkev o tem kedaj kako pravico imela, da si jo je sama prilastila nepostavno ali pa z dovoljenjem vladarjev. Zdaj pa, pravijo, je čas, da vladarji to svojo pravico nazaj vzamejo. Iz tega izvira civilni zakon in tiste postave o zadržkih poroke, in uradne sodbe o zakonskih pogodbah. Ognjeno in strastno se jemljejo katoliški cerkvi vse pravice, zapovedovati in določevati o zakonu, in ne jemlje se ozir ne na njeno Božjo oblast, ne na njene modre določbe, ki so narodom, ko so krščansko vero sprejeli, toliko časa ugajale.

Naturalisti pa, ki imajo državno vsemočnost za Boga in s tem veliko zmešnjav delajo, se vendar močno motijo. Ker je zakon od Boga postavljen, in tako rekoč podoba Kristovega rojstva, zato ima nekaj svetega na sebi, kar ni prišlo od zusa, ampak že leži v njegovi naravi, in dostojnosti, ki jo ima po naravi, ni dobil zakon od ljudi. Zato sta se izrekla naša prednika Inocens III. in Honorij III, da je zakon nekaj svetega tako pri kristjanih, kor pri nejevercih. Sklicujemo se na zgodovinske ostanke prejšnjih časov, na navade in naprave onih narodov, ki so se v omiki više povzpeli in ki so imeli čut za pravico. Vsem tem narodom je bila dognana reč, da je zakon neka sveta, z vero v zvezi stoječa reč. Zato so bili z ženitovanjem združeni verski običaji, ki so jih duhovniki opravljali. Čelo do nejevercev tedaj je imela tako moč narava zakona, spomin na njegov začetek in samosvest človečanstva. Ker je tedaj zakon sam po sebi sveta reč, zato ga ne sme vladati posvetna oblast, ampak cerkev, ker le njej je dana oblast, učiti, kar je svetega.

Pomisliti pa je tudi, da je zakon zakrament, in ravno zato je zakon pri kristjanih plemenita naprava. O zakramentih pa sme le Kristova cerkev postaviti in ne gre, to obast naj bo tudi le deloma izročiti posvetni gosposki. To nam jasno dokazuje tudi zgodovina; kajti vedno je ona določevala o zakonu, tudi v časih, o katerih se ne more trditi, da bi bili knezi z njo o tem porazumljeni. Ali ni

abotno misliti, da bi bil Kristus od Poccija Pilata ali od judovskega kralja Heroda dovoljenje dobil, obsojati mnogožentvo in razdruženje zakona? Ali je mar sv. Pavel od Tiberija, Kaligule ali Nerona dovoljenje dobil učiti, da ločitve in krvne onečistenja niso dovoljene? Pameten človek ne bo hotel verjeti, da je cerkev dala toliko postav o svetosti nakona, o njegovi nerazdružljivosti, o porokah med sužnjimi in svobodnimi, in da je za vse to dovoljenje dobila od rimskih cesarjev, ki so krščanstvo iz celega srca sovražili, in le na to merili, da bi krščansko vero s silo in mečem vničili. To se posebno še iz tega razvidi, ker cerkveno pravo dostikrat ni bilo enako posvetnemu, in ker so sv. mučeniki Ignacij, Justin, Atenagoras in Tertulijan mnoge zakone, ki so bili po posvetni postavi dovoljeni, javno za neveljavne proglasili. In tudi potem, ko so krščanski vladarji nastopili, vendar papeži in v koncilijih zbrani škofje niso nehali, ravno tako svobodno in pravnozavestno sklepati o zakonu, kar se jim je zdelo koristno in času primerno, če prav se ni zmirom vjemalo s posvetnimi postavami. Vsakemu je znano, koliko se je sklepalo o zakonskih zadržkih, o obljubah, o zakonih med raznovernimi, o krvni žlahti, o zločinu, o javni poštenosti na cerkvenih zborih v Illiberi, Arlesu, Kalcedonu, Milevi in na drugih, in kako so bili ti sklepi včasih protivni posvetni oblasti. Vladarji sami si niso v tej stvari nobene oblasti pripisovali, ampak priznali, da o zakonu nemajo drugega odločevati, ko svete zapovedi cerkvene o zakonu spoštovati in braniti. In če so kaj določili o zakonskih zadržkih, pristavili so precej, da imajo za to dovoljenje od cerkve. Vedno so bili navajeni, o preprih zaradi ločitve ali kake druge zakon zadevajoče stvari, poizvedeti razsodbo cerkve in njej se podvreči. Zato je tridentinski cerkveni zbor rekel, da ima cerkev pravico in oblast, določiti zakonske zadržke, ki storé zakon neveljaven, in da zakonske stvari spadajo pred cerkvene sodnike.

Nikogar pa naj ne zbega trdenje regalistov, da je zakon za se, zakonska pogodba pa zopet za se, in da se morate te dve reči ločiti, zakon da naj se prepusti cerkvi, pogodba pa vladarjem. Tako se pa zakon ne sme raztrgati, ker pogodba spada že k zakramentu, in zakonska pogodba je ničeva, če ni ob enem tudi zakrament. Gospod Kristus je povzdignil zakon med zakramente, k zakonu pa spada tudi pogodba, če je le veljavna. Zakon je zato zakrament, ker je znamenje milosti in podoba vezi med možem in ženo. Vsak pravi zakon med kristjani je tedaj zakrament, in resnici naravnost nasprotna je trditev, da je cerkvena poroka le neko lepotičje ali pa neka posebnost, ki se zakonski pogodbi dodá kot nameček, da se pa od pogodbe tudi odluščiti dá. Po pameti in po zgodovini je tedaj dokazano, da zakonska postava ne pripada posvetni oblasti, in da si cerkev te pravice ni sama prilastila, temveč da jo je vedno imela.

Ponosni izreki naturalistov so tako polni zmot in krivic, kakor so škodljivi in pogubonosni. Lahko je bilo v deti, koliko škode bo oskrunjen zakon prinesel, koliko nezgodbo še izsul čez človečanstvo. Božja postava je taka, da so stvari le tako dolgo blagonosne in koristne, dokler se ohranijo neoskrunjene v prvotni obliki, kakor so izrastle po Bogu iz narave. Bog je začetnik vseh stvari, in je najbolje vedel, kakošne morajo biti človeške narave, in on je vse tako uredil, da najlože doseže svoj namen. Če so pa ljudje tako pre-

drzni, da hočejo Božje naredbe spreminjati in raztresati, potem nastanejo tudi te modre naprave škodljive in nehalo koristiti; bodisi da zgubijo po takih spremembah svojo moč, bodisi da Bog kaznuje napuh in predrznost ljudi. Kdor koli pravi, da zakon ni svet in da je posvetna pogodba, on spodkopava podlogo zakona, se upira Božji modrosti, in spodjeda Božji red na zemlji. Zato se ni čuditi, da iz takih brezbožnih naporov izvirajo mnogobrojne nesreče v pogubo mnogim dušam in celim državam. (Dalje prihod.)

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 27. februarja.

V **gosposki** zbornici se je osnovala, kakor dunajski listi poročajo, neka srednja stranka. Ta stranka zdaj šteje okoli 30 udov in bo šla vedno z vlado.

Nemški centralisti agitirajo med Nemci na Českem pri srenjskih zastopih za zaupnico centralističnim poslancem zaradi protimemoranduma. Zdaj je že več srenjskih zastopov sklenilo take zaupnice.

Hrvaški ban Mažuranić je že odpuščen iz službe na lastno zahtevanje in na njegovo mesto imenovan Pejačević, ki je Madjarjem povolnejši. Ker pod prejšnjo hrvatsko vlado Madjari niso mogli skleniti pogodbe s Hrvati po svojivolji, hočejo na Hrvate s tem pritiskati, da so jim dali madjarona za bana.

Program federalističnih udov državnopravne stranke **gosposke zbornice**, kterege so baje nedavno sestavili, zahteva popolno sporazumljenje med državo in cerkvijo, enakopravnost vseh narodnosti, in zopetno ustanovljenje ravnotežja v državnem budgetu.

Novi finančni minister **Kriegsau** je izrekel v budgetnem odseku, da on hoče nadaljevati svojega prednika, državni deficit pokriti z novimi davki, ter da vlada stoji na stališčih prestolnega govora.

„Pokrok“ poroča, da bodo **česki volilci** zahtevali od poslancev, da zapuste državni zbor, če vlada ne bo za Čehe ničesa storila. — Moravsko-česki poslanci mislijo z moravskimi velikimi posestniki osnovati lastni klub središča.

Državni zbor je sklenil 12letno oproščanje davka od novih zidanj, pri- in prezidanj; le zidanja, ktere so o smislu postave za razširjenje ulic in trgov, bodo za 30 let proste davščine. Državni zbor ne bo končal svojih del do velike noči, posebno ker posvetovanja v budgetnem odseku le počasi napredujejo. Le konec aprila je pričakovati konec te sesije. Sreči bodo očega meseca pride pred državni zbor budget, kterege obravnave bodo gotovo precej dolgo trajale. — Takrat bodo slovenski poslanci vlado prisilili izreči se, ali hoče nadaljevati prejšnjo Slovanom sovražno politiko, ali pa hoče biti vsem narodom pravična.

Zbor **fabrikantov** v Pragi je sklenil z ozirom na slabo finančno stanje države vladi ponuditi, da davek na sladkor za 10 milj. gl. poviša. S tem so česki fabrikanti sladkorja osramotili nemške kričače po časopisih, da česki poslanci zato nočejo pustiti povišanja davka na sladkor iz pese, ker se ga največ v českih krajih fabricira.

Vnanje države.

Policija v **Carigradu** je konfiscirala bomb in peklenjskih strojev (Höllenmaschinen) pri nekem, govori se, da pod angleškim var-

stvom stoječim Papadopulos-u. Sumi se, da se je nameraval nek atentat na sultana.

V **Parizu** je bil postavljen poseben spominek na obletnico februarске ustaje 1848. Vse se je baje mirno izvršilo. — Vendar bodo take demonstracije proti rojalistom francoskim republikancem gotovo več škodovale nego koristile.

Crispi, Bonchi in Visconti-Venosta so naznanili v **laški zbornici** interpelacije o odnošajih med Italijo in Avstrijo. — Ni dvombe, do bo vlada v odgovoru imela zopet polno sladkih hlnavskih besed za Avstrijo.

Severnonemški listi med oficijozni zopet vpijejo na Rusijo. „N. A. Z.“ je prinesla dolg članek, v katerem pravi, da Rusija z vtrjenjem meje z Nemčijo hoče rusko javno mnenje obrniti proti Nemčiji. Rusija le odlaša svoje načrte proti Nemčiji, da se tudi Francozi za vojsko pripravijo. Velika oroževanja v Franciji in Rusiji so priprave za napad na kako državo. Tako piše nemški oficijozni list; posebno hudo pa napada ruskega vojnega ministra Miljutina, vodjo protinemške politike na Ruskem. Ali ima ta glas kaj pomena, še ne vemo. Morda Nemci že čutijo bližajočo se nevarnost od Francozov in Rusov. Kaže se neka zveza med izjavo francoskega lista „Republique Française“, ktero smo zadnjikrat v „Slovincu“, omenili, in izjavo tega Bismarkovega organa. — Znabiti pa nemški kancler hoče s tem le pritiskati na državni zbor, da mu bo rajši dovolil svoto za pomnoženje nemške vojske. — Pruski vojni minister je pa v državnem zboru odločao trdil, da nova vojaška postava ni narejena zavoljo kake bližje vojne.

Francoski senat je John Lemoine-ja, glavnega vrednika časopisa „Journal des Débats“, za dosmrtnega senatorja z 142 glasovi izvolil; 95 volilnih listov je bilo praznih oddanih. John Lemoine pripada k zmerni republikanski stranki. — Senat zdaj ima ravno posvetovanja o novih brezverskih šolskih zakonih. Senator Chesnelong je v dve uri dolgem govoru branil cerkvene pravice v šoli. Rekel je, da ti zakoni ne ustanovljajo sloge, a neslogo sejejo. Vlada hoče ljudstvu kristjansko vero odvzeti. Cerkev zahteva svobodo redov in svobodo nauka. Radi so potrebna naprava katoliške cerkve, oni pospešujejo njeni nauk. Jezuiti so prvi brambovci cerkvenih naukov. Oni spoštujejo avtoriteto in se v politiko ne mešajo. Cerkev tirja svobodo in mir.

Izvirni dopisi.

Z Dobropolj, 23. febr. M. S. Zima, kakoršne ne pomnimo, je vendar pojenjala. Kaj je vbogo ljudstvo zavolj pomanjkanja vode trpelo, je komaj mogoče dopovedati. V naši fari ni bilo skoraj nikjer več vode, kakor Podpečjo v jami; od tam so jo prebivalci šestih vasi nosili in vozili za-se in za živino. Po toplem jugu je nekako vse oživelo in pozabili bomo nadlogo; naj bi nas le kaka druga ne zadela.

Veliko slišimo, koliko še slabejše se godi zaradi suše Istrijanom, in da se milošnja zanje povsod pobera. Tudi pri nas se je v pušico za stradajoče pobiralo, pa najbrž malo nabralo, ker za denar nam gre jako slabo. Ker je pa Bog našo faro z dobro letino blagoslovil, naj bi se tudi pri nas nabiralo žito, sočivje in krompir. Ker so naši ljudje usmiljeni, upam, da bi se mnogo več dobilo, kakor v denarjih, kterih povsod pomanjkuje. Bog zná, kako se zná še nam kdaj goditi! Tedaj možjé, ki imate besedo in veljavo, potrudite se za dobro delo!

Domače novice.

V Ljubljani, 26. februarja.

(„Culu-Kafri“ v Ljubljani.) V ljubljanskem deželnem gledišči so se dva dni kazali nek črni ljudje češ, da so Culuji z Afrike, pa tako, da se je še „Tagblatt“, ki vendar, kar se do brega okusa tiče, ni posebno rahlega čutja, strašno razjezil nad njimi in vodjo gled šča, ki si s takimi ljudmi hoče pomagati. Res je čudno, da hoče ljubljansko gledišče nemško kulturo zdaj širiti po divjakih z Afrike ali od kodi so.

(„Sokolski večer“) bo jutri v spodnjih prostorih ljubljanske čitalnice z raznovrstnim programom.

(Hranilnica ljubljanska) je imela v ponedeljek zbor vodij, v katerem je, kakor vsako leto določila raznim društvom darila.

(Zopet preziranje slovenskega!) Na srečkah posojila ljubljanskega mesta se nahaja le eden jezik, in ta je — nemški! Ker veljajo srečke za 50 l., je Ljubljana po tem zopet štempljana za čisto nemško mesto 50 let naprej. Spodobilo bi se in mi smemo po vsi pravici zahtevati, da bi vstric nemškega jezika stal tudi slovenski, saj se še na državnih bankovcih nahaja vrednost zapisana v vseh jezikih avstrijskih. Saj so menda srečke tudi za take, ki nemški ne znajo, in ti ne bodo vedeli, kaj v roke dobe. Tako nepristransko je ljubljanski župan gosp. Laschan, ki je s svojim podpisom prvi okinčal ta čudni list.

(Ustanov za dijake) je v Ljubljani za drugo šolsko polletje razpisanih 14. Natančneje razglas je v „Laibacherici“ od včerajšnjega dne.

(„Brenceljna“ št. 2) bo prišla danes na svitlo in se ponaša s posebno zabeljenim gradivom, med drugim tudi o znani pravdi zavoljo stolnega organista. Podobe ima na zadnji strani tri. Prva kaže grofa Taaffeja kot loterijskega kolektanta, katerega pridejo Slovani prašati, kda bodo terno zadeli. V drugi praša „Brencelj“ Stremajerja, je li prismoljen ali primrznjen na ministerski stol, da ne gre. Tretja pa pojasnjuje razmere med plačo državnega uradnika, učitelja in duhovnika. — Gotovo bo ta številka vsakemu dobro došla.

(„Naznanila družbe kmetijske kranjske“) so prišla ravnokar na svitlo v slovenskem in nemškem jeziku. Knjiga obsega poročila o dveh občnih zborih in o gospodarjenji odbovom l. 1879, spomenico o srebrni poroki cesarjevi in „navod o napravi vodnjakov in kapnic.“ Ta „navod“ je po rokopisu ranjcega Petra Kozlerja vredil deželni inženir Fr. Witschel, pojasnjen je še z 9 tabelami z obrisi takih vodnjakov ter se dobiva še posebej v mali knjižici nacisnen za majhen denar pri družbi kmetijski v Ljubljani. Na ta zvezek opozorujemo posebno prebivalce taci krajev, kje ljudje in živina pomanjkanja vode trpijo, da vedó napravljati vodnjake in kapnice in v njih hraniti vodo čisto in pitno.

(Iz seje deželne odbora 20. februarja.) Sklenilo se je, da se deželni blagajnici ukaže, da izplača 1) c. kr. okrajnemu glavarstvu v Postojni 800 gld. podpore za stradajoče na Notranjskem, — 2) c. kr. kmetijski družbi pa letno subvencijo 1050 gld. — Po dopisu c. k. deželne vlade je deželni odbor pritrđil, da se glavnemu odboru za obdelovanje ljublj. močvirja za različne potrebščine izplača 3000 gold. obresti od kapitala za osuševanje močvirja.

(V prid po slabi letini zadetim Vipavcem) pričnejo se jutri v Vipavi v Uršičevi dvorani javna predavanja, ki se bodo nadaljevala vsako nedeljo. Predavali bodo gg. dr. Poznik, Štajer, Pirc in Ribard Dolenc.

Razne reči.

— Slovsťvo. V slovanskem slovsťvu jako pomenljiv utegne postati „Jugoslovanski Stenograf“, katerega je že v IV. tečaju izdajati jel vrli slovenski profesor Anton Bezenšek v Sofiji na Bolgarskem; prej ga je izdajal v Zagrebu. Prvi broj ima v sebi oznanila vredništva do poštovanih čitateljev bolgarskih, in vvod v nauk bolgarske stenografije. Na sedmi strani se pričinja kratka slovnica bolgarskega jezika, katero prireduje Bezenšek sam. V prvem razstavku piše na pr.: „Novobolgarski jezik je neposredni potomec staroslovenskega jezika, kakor tudi novoslovenski. Zato nahajamo med obema toliko srednosti in enakosti. Samo je, kar se tiče gramatikalnih delov, novobolgarski jezik jako porušen, med tem da je novoslovenski dobro ohranjen.“ Od slovnice najboljših bolgarskih se imenuje Momčilova, Cankova, Šiskova; svojo sestavlja poglavitno po česki Wagnerovi o jeziku bolgarskem. Po „Dunavu“ je to odlomek iz potopisa njegovega, katerega stenogram se z nekterimi drugimi za vajo nahaja v prilogi. Pridejan je temu listu tudi v cirilici natisnjen prvi profesorjev znanstveni ogovor o stenografiji v Bolgariji. List izhaja vsaki drugi mesec, in na leto mu je cena 2 gld., ki se v Avstriji pošilja lahko pod naslovom: „J Naglič & E. Bezenšek v Zagrebu (Petrijnska ulica, 21.). Namenjen je na korist in rabo vsem Jugoslovanem t. j. Slovencem, Hrvatom, Srbom in Bolgarom, v obeh pisavah cirilski in latinski. Želimo prav dober mu vspeh!

— „Slovenski Almanah“, ki ga na Dunaju priredajoje slovanski vseučilišniki, ima iziti v II. zvezku okoli velike noči. Kar pravega rodoljuba veseli, je to, da so letos sklenili se iz vseh rodov slovanskih v sodelovanje, tudi Poljaci, in da ne sme se žaliti noben rod po nikakoršem spisku. Treba res privzeti še v prvi vrsti, da se ne žali čut; le potem mu bode podpora raznih domoljubov slovanskih gotova.

— Gramatyka jezika poljskiega večja, katero je spisal dr. Anton Malecki, profesor jezikoslovja poljskega na vseučilišču v Lvovu (Lemberg), je prišla ondi na svetlo l. 1863 v 8 str. XXIII. 427. Dotlej so oponašali drugih rodov slovanskih učenjaki, da se Poljaki sami s svojim jezikom premalo bavijo in ga premalo znanstveno raziskujejo. No, sedaj se nam to več ne bo moglo očitati, so dejali, kajti slovnica Maleckega je po vseh najnovejših slovnčnih pravilih dovršena. — In res je hvale vredna. — Lani pa je dovršil prof. in doktor Malecki veliko zgodovinsko vzajemno ali primerjajočo slovnico poljskega jezika, o kateri se v naznanilih trdi, da na več strani presega ali previšuje dotično delo slavnega dr. Miklošiča. Naslov knjigi, ki se dobiva pri spisovatelju ali po knjigarnah, v II. delih je: Gramatyka historyczno-porównawcza języka polskiego przez Dra Antoniego Maleckiego. 2. tomy, Lovóvu, 1879. (Cf. Czas št. 43.)

— Čudna oporoka. Nek kmet je imel 35 volov. On določi v svoji oporoki, da si imajo iste njegovi sinovi tako razdeliti, da najstareji od njih dobi polovico volov, mlajši tretjino in najmlajši devetino. Po tem bi bil imel najstareji sin dobiti od 35 volov $17\frac{1}{2}$, srednji $11\frac{2}{3}$ a najmlajši $3\frac{1}{3}$. Sinovi se ne morejo sporazumeti pri delitvi volov. Gredo toraj k vaškemu sodcu (sodniku), da naj on poravna prepit. Sodec, koji se je razumel na računanje, brzo sprevidi, da je oporočitelj naredil računarsko pogreško, ter odgovori dednim naslednikom tako-le: „Vaš oča, dragi moji, vam je

zapustil 35 volov. To ni pravo število; vi si tedaj volov ne morete razdeliti, da ne bi nekaterih razsekali. No, tudi jaz imam vole, ter, da se bratska ljubezen med vami ne poruši, dodati hočem jaz jednega vola, da jih bo 36. Najstareji med vami, kateri ima pravo na polovico zapuščine, dobi 18 volov, drugi kot tretjino dobi jih 12, najmlajši pa kot devetino dobi 4 vole. Sinovi, od katerih je na ta način vsak več dobil, kakor je bilo v oporoki povedano, gredo po tem razdeljenji popolnoma zadovoljni domov. Zviti sodec pa je koristil s tem poslom sam sebi, ker mu ni le njegov vol ostal, temuč je še jednega pridobil, ker je $18 + 12 + 4 = 34$.

— Za vinski sejm v Zagrebu pošiljajo se vina od vseh strani. Do 8. t. m. prijavilo se je skupaj 5632 hektolitrov. Najstaree vino je 1872 leta, največ je pa seveda lanskega.

— Najnoveje je rusko, česko in poljsko slovsťvo. V novem času je razen Turgenjeva najbolj prišel na glas kot ruski romanopisec Gregor Petrovič Danilevski. V svojih romanih „Volja“ je on tako istinito in karakteristično opisal težnje mlade ruske generacije, da jih je evropska literarna kritika prištela med najboljše, kar se jih je kedaj pisalo v Rusiji. Razun „Volje“ izdal je Danilevski veliki roman: „Devjati val“, ki je izvrstno delo. In nedavno je izdal neumorni pisatelj historično novelo: „Potemkin na Dunaji l. 1790“, za katero je nabral zanimive tvarine v cesarskem arhivu.

Kot drugi imenitni pisatelj se je v zadnjem času pokazal knez Josip Lubomirski, po rodu Poljak, ki pa piše ruski. Njegov najnoveji roman „Tatjana“ izbudil je neko čudno senzacijo, ker s prav groznimi barvami riše gospodstvo ruske birokracije.

Knjigarna Glazunova v Petrogradu izdaja sedaj Lermontova dela v krasnem izdanji. Same ilustracije so stale 50.000 rubljev.

Dovršeno bo v kratkem jedno najznamenitejih filologičnih del. Slavni filolog Šerclj, po rodu Čeh, profesor na vseučilišču v Petrogradu, dovršil je sedaj tudi drugi del slovnice: „Primerjajoča slovnica slovanskih jezikov.“ Delo izide v Rigi pri Kummel-nu.

Alexis Weselovski v Moskvi je začel izdajati „Študije o Molièru“, za kar se zelo brigajo Francozje.

Profesor na dorpatskem vseučilišču A. Brückner, izdal je monografijo o carjeviči Alexeju (1690—1718), o katerem delu pravi kritika, da se je s tem razjasnil odnošaj med carjem Petrom in carjevičem Alexejem.

Česka pesniška literatura je začela na novo cveteti. Mladi, a danes najboljši česki pesnik, Jaroslav Vrchlicky je izdal zvezek mičnih pesen: „Eklogy a pisně.“ — J. Sládek je izdal zvezek liričnih pesen: „Jiskri na moři.“ Julij Zeyer je napisal vrsto epičnih pesem: „Višehrad in Jan Neruda“ je dal na svitlo 5 knjig svojih izvrstnih feljtonov in potopisov: „Obrazi z ciziny“.

Poljaki so izdali nekoliko znamenitih prevodov, kakor Eshilove drame in dr.

— Piva se napravi v Avstriji na leto okolo 12 milijonov hektolitrov, od katerih država dobiva 21 milijonov goldinarjev davka. Tako se na pr. na Koroškem napravi na leto 113.964 hektolitrov óla ali piva ki daje davka 223.531. gld., in na Štajarskem 550.942 hektolitrov, od katerih se plača 1.196.740 gold. davka.

— Cena v inu. Na Ogerskem stane v vinskih krajih vedro belega vina po 4—6 gld., črnega po 5—7 gld. Na južnem Ogerskem je

novo vino po 8—9 gld, hektoliter, od leta 1878 pa po 7 gld. Črna vina od leta 1878 in stara se prodajajo po 12—15 gld. hektoliter. Na spodnjem Štajarskem vino od l. 1878 po 5—7 gold vedro, lansko vino se pa prodaja po 6—12 gld. vedro.

— V Londonu so ustanovili neko po sebnostno pribežališče za pijance. Ker pa bo mogel vsak sam prositi, da ga sprejmejo, in eno leto v tem pribežališču ostati, da se pod ostrim nadzorstvom pijančevanja odvadi ni dosti upanja, da bi se jih veliko število oglasilo.

Listnica opravištva.

G. M. Z. v K. Danes prejeli in nam dobro služijo, ker kaj tacega smo se nadejali; ali razglasiti ga ne moremo. Vzroke si lahko sami mislite.

Č. g. J. Z. Tudi Vaš dopis smo prejeli ter nam enako ni odveč. Ker je bilo pa že to rečeno, če tudi malo manj obširno in ker je reč jasna, opustimo ga v „Slov.“ objaviti, — upamo, da brez zamere!

Č. g. J. L. in še nekterim: Dvema gospodoma, ki o isti reči eden belo drugi črno zahtevata, je nomogoče vstreči. Tedaj smo šli svojo pot in mislimo, da bi bil na našem mestu vsak tako naredil.

Umrli so:

14. sveč. Pavel Krištofek, vojak, 22 l., za jetiko; Liza Stibil, gostačka, za rakom.

15. sveč. Marija Zupančič, delavca otrok 3 l., za vratenico; Jera Skodler, gostačka, 70 l., za slabostjo; Andrej Šebre, čevljar, 28 l., za pljučnico; Mica Maček, gostačka, 56 l., za jetiko;

17. sveč. Jera Japelj, 84 l., vsled starosti; Marija Bončar, gostačka, 70 l., vsled starosti;

18. sveč. Anton Markič, posestnik, 67 l., za slabostjo;

19. sveč. Franc Sušnik, bajtarja otrok, 8 dni, za krčom; Matija Prne, delavec, 65 l., za slabostjo; Jur Selan, delavca otrok, 5 l., za vratenico; Franca Zupančič, delavca hči, 14 l., za vratenico;

20. sveč. Jože Lavrič, župnik v pokoju, 77 l., za slabostjo; Marija Kopač, gostačka, 56 l.; Janez Avšič, gostač, 73 l., za slabostjo;

21. sveč. Urša Jesih, gostačka, 82 l., za za pljučnim vnetjem; Marija Zupančič, dekla, 65 l., za rakom; Urša Turk, gostačka 80 l., za slabostjo;

22. sveč. Gizela Štrukelj, 6 m., za božjastjo.

Eksekutivne dražbe.

1. sušca. Janez Žagar (2) iz Jarš (3070) v Novem mestu; Matija Mausser (1) iz Maličja (2299) v Žuženbergu; Pavel Aristoteles (1) v Ljubljani (269); Jože Fisti (2) iz Hrastja (3265) v Kranji; Vincenc Klier (1) v Ljubljani (118).

2. sušca. Anton Križaj (2) iz Matenje vasi (3390) v Postojni; Jože Srebot (2) iz Neverk (1300) v Postojni; Jože Vatovec (2) iz Čepna (1870) v Postojni; Jožefa Zadel (1) iz Zagorja (1270), Ignac Ancin (3) iz Zagorja (1900), Jernej Kotnik (3) iz Bača (1350) Lena Kirm (3) iz Zagorja (2150), Jernej Barbo (1) iz Prema (660), Miha Čelbar (1) iz Smerja (1200), Anton Tomšič (1) iz Bača (1040), Anton Gašperšič (1) iz Prema (2020), Marija Ancin (3) iz Parij (1300), ih Janez Valenčič (1) iz Jeršice (910), — vsi v Bistrici; Jernej Turk (1) iz Loža (1640), Matija Žnidaršič (1) iz Podcerkve (1750), Jera Baraga (1) iz Vrha (1600) in Janez Kržič (1) iz Igevasi (2170), — vsi v Ložu.

Telegraflčne denarne cene 27. februraja

Papirna renta 70.80 — Sreberna renta 71.85 — Zlata renta 85.35 — 1860letno državno posojilo 129 — Bankine akcije 837 — Kreditne akcije 301.40 — London 117.80 — — Ces. kr. cekini 5.54. — 20-frankov 9.42

Javna zahvala.

Podpisani izrekujem ponižno zahvalo vsem prijateljem mojega rajnega očeta

Janeza Jamnika,

velikega posestnika iz Medvod,

za katerim smo 23. svečana obletnice obhajali vsem gospodom in znancem, kateri so se tudi v deževnem vremenu vdeležili. Posebna zahvala pa gre visoko častitemu gospodu Preškemu župniku, ki so cerkvene obrede izvrstno in krepko vodili in pri tej priložnosti lepi umetni križ blagoslovili, kterege je sin svojemu rajn. očetu postavil. Zahvala naj velja še našim prijateljem gospodom župnikom iz Smlednika iz Reteč, od sv. Katarine in škofijskemu tajniku.

Nikolaj Jamnik.

Ure

za stolpe in gradove

izdelujem že od leta 1842 po najnovejših iznajdbah, ne v lite, ampak z roko izdelane, proti polni garanciji in po najnižih cenah.

Janez M. Pogačnik.

(5) Podnart, Kropa, Gorenjsk.

Popravljam tudi stare ure na stolpih, jemljem plačo tudi v obrokih, in cenik pošiljam vsakemu brezplačno.

Odpertje kupčije.

P. n. občinstvu ljubljanskemu in unajnemu naznanjam, da sem odprl

ново štacuno

za sukno, platno in drugo oblačilno blago

z vsem dobro preskrbljeno.

Priporočam se tedaj, da bi me p. n. občinstvo z obilnimi naročili in pogostim obiskanjem počastilo; jaz se bom potrudil, da bom kupovalcem z dobrim blagom in cenó postregel.

Kdor želi izgledkov (muštrov) od ksegega blaga, mu jih takoj pošljem; tudi oskrbim naročila na unanje kraje.

S spoštovanjem

Anton Schuster

v Ljubljani, špitalske ulice šte. 7.

(2)

Mladeneč,

v najboljših letih izurjen v vsih kmetijskih delih, ki zná slovenski brati in pisati, želi takoj ali pozneje službo pri kaki večji kmetiji nastopiti.

Več se izvé pri opravištvu. (2)

Zoper

protin in putiko

je dobro zdravilo zelišna voda, ki se imenuje

basorin,

ki je potrjena od cesarja, in jo izdeluje

Franc Wilhelm.

lekar v Neunkirchen.

To zdravilo so zdravniki pregledali in potem je dobilo od cesarja Franca Jožefa I. posebne pravice. S to vodo se mora človek od zunaj trdo pomazati (poribati), ter ima moč, da trganje ustavi, kri pomiri, bolečine utiši, ter je dobro zdravilo zoper slabe živce, zoper slabost in bolečine v udih, zoper protin, trganje, putiko, glavobol, omotico, bučenje v ušesih, bolečine v križu, zoper slabe in utrujene noge, (posebno dobro za gojzdarje, vojake); tudi če človeka v straneh bode, če ga trga v nogah, in enakih bolečinah je ta voda dobra za mazanje.

Flašica z zdravniškim navodom in z zavitkom vred velja 1 gl. 20 kr.

Na prodaj jo ima (8)

Peter Lassnik v Ljubljani.

V Avstro-Ogerski, Nemčiji, Franciji, Angliji Rumuniji, Španiji, Holandiji in Portugalski varovani

Wilhelmov

čaj za čiščenje krvi proti protinu in putiko

je edino pomagalo

zimsko zdravilo.

Dozvoljeno od ces kancelije	Poskušeno in za dobro spoznano.	Vsled patenta Nj. velič se ne sme ponarejati.
Dunaj 7. grudna 1858.		Dunaj 12. maja 1858.

Ta čaj očisti ves život, on preišče celo telo in vse bolezni iz njega prežene.

Za zmirom ozdravi protin, putiko, trganje, odprte rane in zastarele bolezni v nogah, spolske bolezni, kraste, gobe, lešaje na životu in v licu, in sifilitične bule.

Posebno dober je pri bolnih jetrih, pri hemoroidah, pri rumenici, okrepeča slabe žile, odpravi bolečine v rokah in nogah, v želodcu, zaprtje v spodnjem telesu, polucije, tok pri ženskah itd.

Bolezni, kakor škrofelnje, bule in enake odpravijo se hitro in dobro, če se ta čaj skoz več časa pije ker ima to moč, da vse rezveže, in na vodo žene.

Pravega izdeluje le

Franc Wilhelm. v Neunkirchen pri Dunaju.

En zavitek, na 8 kosov razdeljen, po zdravniškem ukazu pripravljen, z navodom v raznih jezikih, velja 1 gl. in 10 kr. za zavoj.

Svarilo. Varovati se je ponarejenih reči, in zmirom se mora zahtevati „Wilhelmov kričistilni čaj zoper protin“, ker se izdeluje več tskih ponarejenih čajev zoper protin in putiko, pred katerimi vsacega svarimo.

Pravi Wilhelmov kričistilni čaj zoper protin in putiko imajo na prodaj: (9)

Peter Lassnik v Ljubljani,

Anton Leban, lekar v Postojni, Karl Šavnik, lekar v Kranji, Fr. Wacha, lekar v Metliki, Dom-Rizzoli, lekar v Novem mestu.

J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani.